

Hoofdstuk 31

Lieve kleinkinderen,

Ik kan mij heel goed herinneren dat ik als klein jongetje 's nachts uit bed werd gehaald wanneer het onweerde. Ook wij, de kleine kinderen moesten dan onze kleren aantrekken en daar zaten we dan in een lange rij naast elkaar op de grond, zo ver mogelijk bij de ramen vandaan. We zagen dan de bliksem en telden tot we de donder hoorden. Als we tot negen telden, dan was het onweer drie kilometer ver weg. Maar telden we tot drie, dan was het onweer vrij dichtbij en dat was gevaarlijk. Ja, in die tijd gebeurde het nog regelmatig dat boerderijen door de bliksem getroffen, afbranden. Tegenwoordig hebben alle hoge gebouwen een bliksemafleider en blijven we in bed liggen, ook al onweert het nog zo erg.

Ook jullie omie moest vroeger als klein meisje uit bed, wanneer het onweerde. Haar vader had dan op tafel een geldkistje staan, waarin waardevolle spullen zaten. Hij was penningmeester van de beide scholen in Loppersum en hij moest aan alle meesters en juffen hun salaris uitbetalen. Dat geld mocht bij een blikseminslag niet verloren gaan, want dan kregen de meesters en juffen aan het einde van de maand hun salaris niet.

*Maar ook vandaag geldt voor jullie allemaal: als het hevig onweert en je bent buiten in het open veld of in de bossen, schuil nooit voor de regen onder een hoge boom. Want als de bliksem in die boom inslaat, dat overleven jullie niet. En ben je toevallig tijdens een hevig onweer midden in een groot weiland of op het strand, blijf dan niet rechtop staan, loop **niet** zo snel mogelijk naar een gebouw om te schuilen. Als het onweer echt heel hevig wordt, ga in een greppel of in een kuil liggen en laat je daar maar kletsnat regenen tot het onweer voorbij is. Beter een nat pak, dan dat je door de bliksem getroffen wordt.*

Hoofdstuk 31 - 'Ik ben Jozef.... - Genesis 44 en 45

De volgende ochtend was de zon nog maar nauwelijks opgekomen of de elf broers waren al onderweg, terug naar hun oude vader. De koningsstad met zijn grijze muur en witte huizen lag al weer ver achter hen. Voor zich zagen ze de lange, rechte weg dwars door de groen en bruin gekleurde woestijn. Een erg lange reis hadden ze voor de boeg en straks zou de zon erg heet worden. Maar wat hinderde zo'n beetje ongemak wanneer je met zulk blij nieuws naar huis ging? *Ja, ze gingen naar huis met Benjamin en ook met Simeon in hun midden.* Alle moeite en zorgen hadden ze achter zich gelaten. En al sneller dreven ze hun ezels tot spoed aan. Wat lagen er geweldig grote zakken graan op hun ruggen. Als hun vader hen nu eens zou kunnen zien...

Eén van de broers keek even achterom. Hij schrok en waarschuwde zijn broers. Wie kwam daar in een grote stofwolk achter hen aan? Een ruiter op een snelle kameel wenkte dat ze op hem moesten wachten. Verbaasd bleven ze staan. Toen hij even later naast hen stond en zich van zijn kameel liet glijden, herkenden de broers hem. Het was de dienaar van de onderkoning en zijn gezicht stond op onweer. Zijn ogen keken hen verwijtend aan toen hij sprak: *‘Waarom vergelden jullie goed met kwaad? Waarom hebben jullie de beker van de onderkoning gestolen? De zilveren drinkbeker waarmee hij waarzeggingen doet? Wat jullie gedaan hebben is heel erg!’*

Het bloed vloog hen naar de wangen. Waarvan werden zij beschuldigd? Dit was hen nog nooit eerder overkomen. Zij, de zonen van vader Jacob werden hier voor dieven uitgemaakt! Als ze nu thuis in Kanaän waren geweest hadden ze dit niet geaccepteerd. Maar hier in dit vreemde land waren ze in de macht van deze knecht van de onderkoning en hadden ze te luisteren.

Met ingehouden woede zeiden ze kalm: *‘Hoe kunt u dat nu zeggen? Zoiets zouden wij nooit doen! De vorige keer lag ons geld in onze zakken met graan. Dat geld hebben we weer meegebracht. Waarom zouden we nu dan goud of zilver stelen uit het huis van uw meester? Als u die beker toch bij iemand van ons vindt, dan zal die sterven. En de anderen worden uw slaven.’*

De Egyptenaar schudde zijn hoofd.

‘Nee,’ zei hij, *‘als ik die beker bij iemand van jullie vind, dan wordt **die mijn slaaf**. De anderen zullen vrij zijn en naar huis gaan.’*

Zwijgend haalden de broers de grote zakken met graan van hun ezels en gingen naast elkaar staan, ieder met zijn eigen zak voor zich. Ruben maakte als eerste zijn zak open. Hij verschoot van kleur: bovenin lag het geld, waarmee hij gisteren betaald had. Hij stamelde een paar woorden, maar de dienaar van de onderkoning trok onverschillig zijn schouders op en zei: *‘Dat beetje geld is de moeite niet waard.’*

Hij begon de zakken te doorzoeken. Diep stak hij zijn bruine arm in het graan, in de ene zak na de andere. Toen hij alle zakken nagekeken had op die van Benjamin na, haalden de broers opgelucht adem. In de zak van de jongste zou hij geen drinkbeker van de onderkoning vinden. Benjamin hoefde niet te stelen. Die kon thuis immers alles krijgen wat zijn hart begeerde!

Maar daar ging de dienaar van de onderkoning rechtop staan en wat had hij in zijn hand terwijl hij luid en dreigend zei: *‘Nu, wat heb ik jullie gezegd! Kijk, dit is de beker waar mijn heer de onderkoning elke dag uit drinkt!’*

Met grote, bange ogen keken ze hem aan. Dit kon niet waar zijn! Benjamin was geen dief. Zie hem daar eens staan, zo wit als een doek. Het ging hen door alles heen. En toen spraken ze allemaal luid en heftig door elkaar. De jongen was onschuldig! Dat moest hij geloven. Wat moest zo’n grote jongen nu met die zilveren beker? Die man, die het geld weer bovenin hun zakken met graan had

gelegd, die zou er wel meer van weten! Hij moest eerst die man maar eens ondervragen, voordat hij Benjamin beschuldigde. Hun jongste broer was zo eerlijk als goud!

De gestolen zilveren drinkbeker van de onderkoning.

De Egyptenaar stak zijn hand omhoog en allemaal hielden ze hun mond. ‘Ik houd jullie aan de afspraak,’ zei hij koel. ‘De beker heb ik in de zak van jullie jongste broer gevonden en **hem neem ik mee**. Alle anderen mogen naar hun familie in Kanaän gaan om daar het graan heen te brengen.’

De broers keken elkaar aan. Wat gaf het wanneer ze nu gingen protesteren? Hij zou hen toch niet geloven. En ze hadden de schijn tegen. Dat dit nu precies Benjamin moest overkomen. Hoe konden ze hun oude vader Jacob ooit weer hem onder ogen komen zonder Benjamin? In hun wanhoop scheurden ze hun kleren, terwijl ze de zakken koren weer op hun ezels laden.

‘We gaan allemaal met hem mee,’ zeiden ze, ‘we laten hem niet alleen gaan.’ De Egyptenaar knikte. ‘Jullie mogen gaan en staan waarheen jullie willen,’ antwoordde hij.

Zo blij en opgewekt als ze die ochtend in alle vroegte door de stadspoort naar buiten waren gereden, zo bezorgd en terneergeslagen reden ze de stad nu weer naar binnen. Een droevige optocht was het, tien ezels met grote, volle zakken op hun ruggen en daarnaast liepen tien mannen in gescheurde kleren. En voor hen uit naast Benjamin op zijn ezel, reed hoog op zijn kameel de Egyptenaar, de dienaar van de onderkoning van Egypte.

Eén ding wisten de broers zeker: *nooit, nee nooit lieten ze hun halfbroer Benjamin in de steek....*

Ondertussen wachtte Jozef in zijn paleis. Hoe zou het zijn gegaan? Zouden zijn halfbroers Benjamin in slavernij laten gaan? Zouden ze weer tegen hun vader

Jacob zeggen dat nu ook de tweede zoon van Rachel nooit weer thuis zou komen? Of zouden ze nu wel voor hun broer opkomen en hem niet in de steek laten? Zou straks zijn dienaar alleen met Benjamin bij hem komen of zouden ze alle elf komen? Hij hoopte van het laatste en diep in zijn hart rekende hij er ook op. Gisteren had hij gezien hoe blij ze met hem waren. Maar ja, toen waren ze blij met de overvloedige maaltijd en niet te vergeten, de wijn die hen vrolijk maakte. Maar nu het vandaag erop aankwam....
Het werd al later. Ze hadden al terug kunnen zijn.

Daar ging de deur van zijn kamer open en kwam zijn dienaar naar hem toelopen. 'Ik heb gedaan, wat u mij opgedragen heeft. Uw jongste broer heb ik meegenomen, maar de anderen zijn ook meegekomen. Alle tien vragen ze heel deemoedig of u naar hen wilt luisteren.'
'Het is goed. Ik kom,' zei Jozef. Zijn hart bonsde van grote blijdschap. Dan waren ze echt wel veranderd dat ze dit voor Benjamin deden. Hij was benieuwd naar wat ze zouden zeggen. Eerst zijn halfbroers laten praten en pas daarna hijzelf.

Vlug liep Jozef naar hen toe. In de grote zaal stonden ze op hem te wachten. Zodra ze hem zagen lieten ze zich op de grond voorover vallen. Hij dwong zichzelf om streng te kijken. Met zijn hand gaf hij toestemming om te gaan staan, terwijl hij zei: 'Waarom hebben jullie dit gedaan? Jullie wisten toch wel, dat ik het zou ontdekken? Ik weet dingen die niemand weet. Ik wist dat mijn drinkbeker in de zakken van één van jullie moest zijn!'

Het was Juda die naar voren liep en voor zijn broers het woord deed. Hij was bleek, maar bang was hij niet. Daar stond hij, rechtop en moedig, een eenvoudige herder uit het Zuiderland in Kanaän die niet gewend was om voor zo'n machtige heerser het woord te voeren. Maar wat hij zei kwam recht uit zijn hart.

'Wat moeten wij zeggen, heer? Hoe moeten we bewijzen dat we onschuldig zijn? God heeft laten zien dat we schuldig zijn. Nu zullen wij uw slaven worden. Niet alleen bij degene bij wie de beker is gevonden en wij allemaal!'

De tolk vertaalde de woorden van Juda en de onderkoning antwoordde: 'Nee, dat kan niet. De wetten hier in Egypte zijn zeer streng. Ik straf alleen de schuldige! Alleen de man bij wie de beker gevonden is wordt mijn slaaf. De anderen kunnen teruggaan naar hun vader.'

Weer deed Juda een stap naar voren. Nu stond hij vlak voor de onderkoning en keek hem recht in de ogen. Hij vergat dat er een tolk nodig was om zich verstaanbaar te maken. Hij dacht alleen maar aan wat hij wilde zeggen.

'Heer, neem mij niet kwalijk. U bent net zo machtig als de Farao. Maar wilt u niet boos op mij worden? Ik wil graag nog iets zeggen.'

U heeft ons de eerste keer gevraagd of wij nog een vader of een broer hadden. Toen hebben wij gezegd: ‘We hebben nog een oude vader en een jonge broer. Die broer is geboren toen onze vader al oud was. Hij is de enige zoon van zijn lievelingsvrouw, want haar andere zoon is gestorven. Daarom houdt onze vader heel veel van onze jongste broer.

Toen zei u dat we onze jongste broer mee moesten nemen en dat u hem wilde zien. Maar wij zeiden dat hij bij zijn vader moest blijven. Want zonder hem zou onze vader sterven. En toen zei u dat we echt onze jongste broer mee moesten nemen. Anders mochten wij niet bij u terugkomen.

Wij zijn naar onze vader teruggegaan en we hebben hem verteld wat u gezegd had. Een aantal dagen geleden zei onze vader tegen ons dat we weer graan moesten gaan kopen. Maar wij zeiden: ‘We gaan alleen, als onze jongste broer ook meegaat. Alleen wanneer we hem meenemen wil die onderkoning ons weer zien.’

Toen zei onze vader: ‘Jullie weten dat ik maar twee zonen van mijn lievelingsvrouw gekregen heb. De ene is verdwenen. Hij is vast en zeker door wilde dieren opgegeten. Ik heb hem nooit meer gezien. Nu nemen jullie ook de andere mee. *Als er iets met hem gebeurt zal ik sterven van verdriet.*’

O heer, mijn vader houdt zoveel van mijn jongste broer. Als ik zonder hem terugkom zal hij sterven van verdriet. Ik heb hem beloofd dat ik voor mijn jongste broer zou zorgen. Ik zei tegen hem: ‘Als ik hem niet terugbreng, mag u mij dat kwalijk nemen, mijn leven lang.’

Ach heer, laat mij toch uw slaaf worden, in plaats van mijn broer. Laat hem weer met mijn andere broers teruggaan naar onze vader. Ik kan niet terug naar mijn vader gaan zonder mijn jongste broer. Mijn vader zou sterven van verdriet! En dat kan ik niet verdragen.’

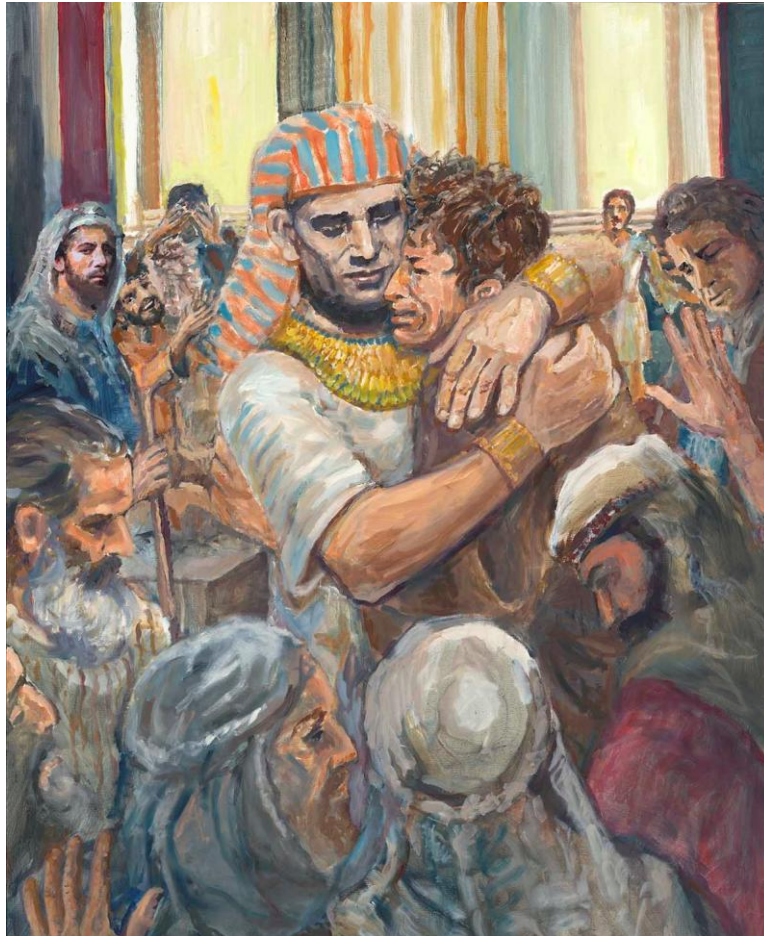
Het werd stil in de grote zaal. Het wachten was op de onderkoning. Wat zou hij zeggen? Een ‘ja’ of een ‘nee’? Voor Benjamin de vrijheid of de slavernij?

Toen zagen ze hoe het gezicht van de onderkoning veranderde. Hij trok zo met zijn mond, dat het leek alsof hij zou gaan huilen.

Daar hoorden de broers hem iets schreeuwen in de taal die zij niet verstonden. Alle dienaren van de onderkoning haastten zich om de kamer te verlaten. De broers voelden dat er nu iets bijzonders zou gaan gebeuren, iets groots, maar wat? Ze hoorden dat de onderkoning in luid gehuil uitbarstte. Hij huilde zo luid, dat in het hele paleis het te horen was. De broers schrokken vreselijk en wisten niet wat er aan de hand was, tot ze de onderkoning boven alles uit hoorden schreeuwen: **‘Ik ben Jozef.... Ik ben Jozef! Leeft mijn vader nog?’**

Als de bliksem voor hun voeten had ingeslagen, dan hadden deze elf zonen van vader Jacob niet erger kunnen schrikken. Ze deinsden achteruit. Dit kon niet waar zijn.... Ze wilden iets zeggen, iets vragen, maar ze konden geen woord uitbrengen. Met grote schrikogen stonden ze naar hun broer Jozef te kijken.

Maar in onvervalst Hebreeuws sprak deze onderkoning Zafnat Paäneach hen toe: ‘Kom toch dichterbij! Ik ben Jozef, jullie broer, die jullie als slaaf verkocht hebben naar Egypte. Maar jullie hoeven niet bang te zijn. En jullie moeten ook niet boos op jezelf zijn, omdat jullie mij verkocht hebben. Want om jullie in leven te houden, heeft God mij voor jullie uitgezonden.

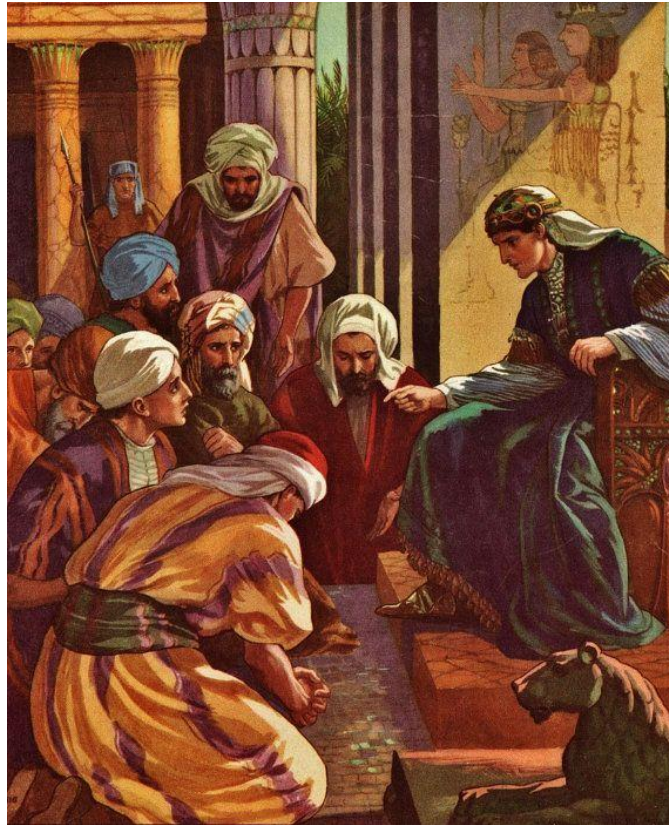
‘Ik ben Jozef... Ik ben Jozef! Leeft mijn vader nog?’

Er is al twee jaar hongersnood en er zal nog vijf jaar lang geen koren op het land groeien. Daarom heeft God mij eerder dan jullie hierheen gestuurd. Zo kon ik ervoor zorgen dat jullie in leven blijven. *Ik ben dus niet door jullie hierheen gestuurd, maar door God.* Hij heeft ervoor gezorgd dat ik nu de belangrijkste raadgever van de Farao ben. Ik heb de leiding over het paleis en over heel Egypte.

Broers, ik heb jullie het nodige aangedaan en jullie hebben mij het nodige aangedaan, maar wordt nu niet alles overstraald door Gods goedheid?

Ga nu terug naar Kanaän, naar onze vader en zeg tegen hem dat ik leef en dat hij moet verhuizen naar Egypte. Ook zijn zonen en kleinkinderen zijn hier welkom, Zijn schapen en koeien, ja alles wat hij heeft, zal ik de komende jaren verzorgen. En blijf daar nu niet staan. Geloof dat ik echt waar jullie broer Jozef ben. Als eerste viel hij zijn broer Benjamin om de hals en daarna alle anderen. Ze kusten

elkaar, lachten en huilden tegelijk. Ze vertelden elkaar wat ze de afgelopen jaren meegemaakt hadden. Pas toen geloofden ze Jozef. Maar diep in hun hart bleef de angst dat Jozef hen zou straffen voor wat zij hem jaren geleden aangedaan hadden.

Diep in hun hart bleef de angst dat Jozef hen zou straffen...

Zo snel als maar mogelijk was aanvaardden ze de terugreis naar vader Jacob. Weer droegen ezels grote zakken met koren, maar nu waren er ook grote wagens van de Farao zelf bij. De familie van Jozef was welkom in Egypte. De Farao had tegen Jozef gezegd: ‘Jouw vader moet hier komen wonen en ik zal hem en zijn familie het beste stuk land in Egypte geven, zodat ze genoeg te eten hebben.’

Het was een grote karavaan die vader Jacob ging ophalen. De broers liepen niet meer in hun gescheurde kleren. Nee, ze hadden van Jozef allemaal nieuwe kleren gekregen en Benjamin zelfs vijf keer zoveel als de anderen. Ook had Benjamin van zijn broer Jozef driehonderd zilverstukken gekregen en niet één van de anderen had met jaloerse blikken daarnaar gekeken.

Toen ze dagen en dagen later de vlakte van Hebron bereikten liepen de tenten leeg en haalden de vrouwen en kinderen hun mannen en vaders op. Eindelijk was de tijd van te weinig eten en van hongerslijden voorbij. Nu was er weer

voldoende te eten. En Simeon was terug! *Ook Benjamin was mee teruggekomen.*

Maar wat betekenden al die mooie Egyptische wagens, die ossen en al die zwaarbeladen ezels? Het waren allemaal vragen, maar de mannen zeiden niets.

Maar wat betekenden al die mooie Egyptische wagens?

Eerst moest hun vader het weten. Hij was het hoofd van de familie. Eerst moesten ze hem vertellen wat ze jaren geleden, die dag in Dothan, met Jozef hadden gedaan. Eerst moest die oude schuld weg. Pas dan mochten hun vrouwen en kinderen alles weten. Het zou niet gemakkelijk worden om hun oude vader alles op te biechten. En het was ook al zo lang geleden gebeurd.

Onderweg hadden ze er al over gesproken hoe ze het hun vader zouden vertellen. Heel voorzichtig, opdat de oude man niet te erg zou schrikken.

Maar toen ze voor zijn tent stonden, onder de oude eik, vergaten ze alles en riepen tegen hem: ‘Vader, Jozef leeft! Hij is de heerser in Egypte!’

Ze zagen dat de oude man het niet geloofde.

‘Kinderen,’ zei hij bedroefd, ‘zo moeten jullie niet spreken. Plaag mij niet zo....’

‘Maar vader,’ zeiden ze, ‘kijk, dit is de wagen die Jozef speciaal voor u uitgekozen heeft om naar Egypte te verhuizen.’

Daarna vertelden ze hem alles en toen Jacob alles gezien had, al die wagens en ossen en ezels, pas toen geloofde hij dat zijn zoon Jozef nog leefde. Zijn doffe en bedroefde ogen lichtten op en terwijl zijn hart weer begon te kloppen als dat van een jonge man, zei Israël: ‘Het is goed, o God van mijn voorvaderen, mijn zoon Jozef leeft nog. **Ik wil gaan en hem zien, voordat ik sterf.**’

Pas toen beseften zijn tien zonen wat zij hun vader Jacob hadden aangedaan....